

מהלכות תשעת הימים תשפ"ו

א. תשעת הימים

משנכנס אב ממעטים בשמחה.

כלומר: מיום שלישי בלילה, אור ליום רביעי א' מנחם אב, הננו נכנסים ל"תשעת הימים".

1. השמחה האסורה היא: בנין של שמחה, נטיעה של שמחה ומשא ומתן של שמחה. כלומר: הרחבת דיור, סיוע הדירה וכד', מוגדרים כ"שמחה", והם לצורך הרווחה, שאפשר לחיות גם בלעדיהם. לכן אסורים. כמו כן, שתילת דשא, פרחים, וכן דשא סינטטי, להרווחה, אסורים. נטיעת עצי פרי, בודאי בארץ ישראל, היא מצוה ומותרת. בניה המחזקת אחיזתנו בארץ אף היא מותרת.
2. משא ומתן היינו מסחר, קניה ומכירה לשם רווחים, יש אסורים רק קניית ומכירת כלי כסף של צרכי חתונה. ויש אסורים כל קנייה ומכירה להרווחה. ראוי להמנע מקניות שאינן מחויבות. מי שאבדו נעליו (שכח אצל ילדים...) מותר לקנות נעליים חדשות ולנעול אותם (הפוסקים כותבים שאין מברכים שהחיינו על נעלים חדשות).
3. זוג צעיר המתחתן אחרי ט' באב, מותר לשכור או לקנות דירה וכן שאר קניות לחתונה.

ב. תספורת וכביסה

1. ספרדים נוהגים לאסור תספורת, כביסה וגיהוץ, בשבוע שחל ט' באב להיות בו. כלומר: מיום ראשון ה' מנחם אב. לכן, מותר לספרדים להסתפר, להתגלח, לכבס ולגהץ, עד יום שישי, ג' מנחם אב.
2. אשכנזים נוהגים שלא להסתפר ולהתגלח כבר מ"ז בתמוז.
3. גזיזת ציפורניים, יש מחמירים ואסורים. אולם, גם לדעתם, האיסור הוא רק בשבוע שחל בו.
4. כביסה וגיהוץ, מנהג אשכנזים להימנע משנכנס אב, מליל ראש חודש, אור ליום רביעי א' אב.
5. מי שיש לו רק בגד אחד לשבת, או שכל בגדיו התלכלכו, מותר לו לכבס ביום שישי, ג' אב, ובלבד שיכבס רק את הבגד הדרוש לו לשבת.
6. כשם שנאסר כיבוס לאשכנזים, כך אסור ללבוש בגד מכובס. מאחר וכמעט לא אפשרי ללכת שבוע שלם בלא להחליף בגדים, אם רוצה להחליף, ישליך את הבגד המכובס על הריצפה וינענעו לכאן ולכאן, כדי לאבד את חידושו, ואח"כ ילבשנו.
7. כביסת בגדי תינוקות וילדים עד קרוב לגיל מצוות, מותרת, הואיל ואין שמחה בכביסתם.
8. בגדים שאם לא יכבסו אותם עלולים להעלות עובש או לקבל ריח רע, גם לאשכנזים מותר לכבס, מפני שהם כ"דבר האבד", ודי בו כדי להתיר איסור התלוי במנהג. הדינים הללו אמורים הן בבגדי חול והן בבגדי שבת, ובכל סוגי הבגדים.

ג. רחיצה

1. עיקר הדין הוא, שרחיצה אסורה רק בט' באב עצמו (אחד מחמשת העינויים). אולם, אשכנזים מחמירים, ואין רוחצים כבר מר"ח אב.
2. ביום שישי שהוא ג' מנחם אב, מותר לרחוץ פניו ורגליו במים חמים. אבל את כל גופו מותר במים פושרים כדלקמן סעיף 4.

3. הספרדים הנוהרים מלרחוץ רק בשבוע שחל בו, השנה מותרים ברחיצה כרגיל עד יום שישי ג' מנחם אב.
- מיום ראשון עד חמישי, מותר רק בפשרין, כדלקמן סעיף 4.
4. הרחיצה שנהגו לאוסרה היא "רחיצה של תענוג", במים חמים, עם סבון או שמפו ריחניים וכד'. רחיצה לשם נקיון, בכל מקרה מותרת.
- בימים אלה שהם ימים חמים, הרחיצה היא לנקיון, ומותר לרחוץ במים קרים או פושרים, רצוי, עם סבון פשוט.
5. השנה, מוצאי תשעה באב הוא חמישי בלילה, אור ליום שישי. לכן רק בשר ויין אסורים במוצאי הצום.
- אבל כיבוס, תספורת ורחיצה מותרים כבר אור ליום שישי.

ד. בשר ויין

נוהגים שלא לאכול בשר ולשתות יין, מר"ח אב, עד ערב תשעה באב. כאמור, ביום שישי י' אב, מותר לאכול בשר ולשתות יין.

הבדלה במוצ"ש, פרשת דברים, אפשר לכתחילה לעשות על מיץ ענבים, והמבדיל ישתה.

ה. מוסיקה, תפירה, סריגה וכד'.

1. **מוסיקה:** הפוסקים חלוקים בשאלה, האם מותר לנגן ולשמוע מוסיקה בכל ימות השנה. למעשה, בכל ימות השנה נוהגים להקל ולשמוע, כדעת הפוסקים המתירים (רש"י, תוס', רמ"א בסימן תקסג). בתשעת הימים ראוי לנהוג כפוסקים האוסרים (שיטת הרמב"ם) ולהימנע מניגון ושמיעת מוסיקה.
- שמיעת מוסיקה ווקאלית, מותרת.
- הסובל ממתח או חרדה, ומוסיקה מרגיעה אותו, ישמע מדיסקים או קלטות וכד'.
2. **שידוכין:** למרות שאין מתחתנים, מותר להשתדך (ואף לכתוב שטר תנאים, לנוהגים), בלי מוסיקה ובלי ריקודים.
3. נהגו שלא לסרוג או לתפור בגד חדש בתשעת הימים. תיקונים קלים כמו תפר שנפתח או כפתור שנתלש, מותר לתפורם.
4. **טיולים:** אע"פ שמותר לטייל, ראוי שלא לצאת לבילויים וטיולים מיום רביעי א' אב, מפני שהימים הם ימי סכנה. מסלול פשוט, ללא עליות וירידות קשות, אפשר ללכת גם בימים אלה.

יהפוך לנו הקב"ה את הימים הללו לששון ולשמחה!